

T.C.
UYU MAZLIK MAHKEMES

ESAS NO : 2021/471
KARAR NO : 2021/456
KARAR TR : 20/09/2021

ÖZET: Davalı idarece yaptırılan yol çalı masında davalı irket tarafından yer altına dö enen kabloları zarar verildi inden bahisle ve söz konusu zararın giderilmesi istemiyle açılan davanın DAR YARGI YER NDE görülmesi gerekti i hk.

K A R A R

Davacı : D.C. Mühendislik Limited irketi
Vekili : Av. H.C.
Davalı : Rize 1 Özel daresi
Vekili : Av. R.D.S.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkili irket tarafından Jandarma Genel Komutanlı ı'nın Jandarma Entegre Muhabere ve Bilgi Sistemi (JEMUS) Tesisi Kurulması i kapsamında Rize ili, Çamlıhem in ilçesi, Huser Yaylası sınırları içerisinde dö enen kabloların, davalı idarece yaptırılan yol çalı ması nedeniyle kullanılamaz hale getirildi inden bahisle u ranıldı ı ileri sürülen zararlara kar ılıklı fazlaya ili kin hakları saklı kalmak kaydıyla 100.000 TL tazminatın idareye ba vuru tarihinden itibaren i letilecek yasal faiziyle birlikte ödenmesine karar verilmesi istemiyle idari yargı yerinde dava açmı tır.

II. UYU MAZLI A L K NBA VURU SÜREC

A. dari Yargıda

2. **Rize dare Mahkemesinin E.2020/185, K.2020/189 sayılı dosyasında 13/03/2020 tarihinde, "2577 sayılı dari Yargılama Usulü Kanunu'nun 14/3. ve 15/1-a. hükümleri uyarınca davanın görev yönünden reddine"** karar verilmi , kararın istinaf edilmeksizin kesinle ti i anla ılımtır. Kararın gerekçesinin ilgili kısmı öyledir:

"... darenin yürütmekle yükümlü bulundu u kamu hizmetine ili kin olarak uygulamaya koydu u plan ve projeye göre meydana getirdi i yol, kanal, baraj, su yolları, su ebekesi gibi tesislerin kurulması, i letilmesi ve bakımı sırasında ki ilere verdi i zararların tazmini istemiyle açılacak davaların görüm ve çözümünüün, idari eylem ve i lemlerden dolayı ki isel hakları muhtel olanlar tarafından açılacak tam yargı davaları kapsamında yargısal denetim yapan idari yargı yerine ait oldu u; idarece herhangi bir aynı hakka müdahalede bulunuldu u; özel mülkiyete konu ta ınmaza kamula tırmasız el atıldı ı veya plan ve projeye aykırı i görüldü ü iddiasıyla açılacak müdahalenin men'i ve meydana gelen zararın tazmini davalarının ise, mülkiyete tecavüzün önlenmesine ve haksız fiillere ili kin özel hukuk hükümlerine göre adli yargı yerince çözümlenece i, yerle ik yargısal içtihatlarla kabul edilmi bulunmaktadır.

Nitekim, Uyu mazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün 29.01.2018 tarih ve E:2018/30. K:2018/60 sayılı kararında; karayolu yapımı sırasında mülkiyeti davacıya ait ta ınmaza, davalı idare tarafından, plan ve proje kapsamı haricinde, hafriyat dökülmek suretiyle ta ınmazın yapısının bozuldu u iddiasıyla, meydana gelen zararın tazmini söz konusu

oldu undan, davanın haksız fiilden do an bir tazminat davası sayılaca ı, belirtilen duruma ve davanın niteli ine göre, idarenin ayni bir hakka müdahalesinin hukuka uygunlu unun yargısal denetimi i in esasını te kil etmekte olup, açılan dava ile bir idari tasarrufun iptalinin ya da böyle bir tasarruf nedeniyle u ranılan zararın tazmininin istenilmemi bulunması kar ısında, haksız fiilden do an zararların tazmini davasının, özel hukuk hükümlerine göre görüş ve çözümünde adli yargı yerinin görevli bulundu u belirtilmi tir.

Benzer ekilde, Uyu mazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün 25.02.2019 tarih ve E:2018/838. K:2019/123 sayılı kararında da "Davacıların ta nmazinin yakınında karayolu yapımı sırasında çıkan hafriyatın dereye dökülmesi sonucu yükselip yönünü de i tiren derenin suları nedeniyle davacıların ta nmazinin kullanamamalarından do an zararın tazmini istemiyle açılan davanın idari yargı yerinde görülmesi gerekti ine" karar verilmi tir.

Uyu mazlıkta; Jandarma Genel Komutanlı ı'nın Jandarma Entegre Muhabere ve Bilgi Sistemi (JEMUS) Tesisi Kurulması i kapsamında Rize ili, Çamlıhem in ilçesi, Huser Yaylası sınırları içerisinde irketçe dö enen kabloların, söz konusu yaylada yapılan yol çalı maları sırasında yüklenici firma tarafından kullanılamaz hale getirildi i iddiasıyla meydana gelen zararın tazmini istemi söz konusu oldu undan, davanın haksız fiilden do an bir tazminat davası sayılaca ı ku kusuzdur.

Bu durumda, yukarıda yer verilen hükümler ve yapılan açıklamalar ı ı ı altında olay de erlendirildi inde; idarenin ayni bir hakka müdahalesinin hukuka uygunlu unun yargısal denetimi i in esasını te kil etmekte olup, açılan dava ile bir idari tasarrufun iptalinin ya da böyle bir tasarruf nedeniyle u ranılan zararın tazmininin istenilmemi bulunması kar ısında, haksız fiilden do an zararların tazmini davasının, özel hukuk hükümlerine göre görüş ve çözümünde adli yargı yeri görevli bulunmaktadır."

3. Davacı vekili, benzer yöndeki taleple bu kez adli yargı yerinde dava açmı tır.

B. Adli Yargıda

4. Rize 1. Asliye Hukuk Mahkemesi, E.2020/130, K.2021/26 sayılı dosyada 17/02/2021 tarihinde, "Davanın HMK 1 14/l-b. 1 15/2 maddeleri uyarınca usulden reddine" karar vermi , bu karar da istinaf edilmeksizin 09/06/2021 tarihinde kesinle mi tir. Kararın gerekçesinin ilgili kısmı öyledir:

"...Rize Valili i, l Jandarma Komutanlı ı 28/06/2017 tarih ve 6100-16242-17 sayılı yazısı ile davacı irkete davalı Rize l Özel daresine gerekli izin ba vurularını yapması için izin vermi olup ayrıca davacı irketin Pazar (Rize) Sulh Hukuk Mahkemesinin 2019/6 D. sayılı delil tespiti dosyasında yaptırdı ı ke if ve alınan 04/08/2019 tarihli fen bilirki i raporunda zararın yol güzergahı üzerinde oldu u belirtilmi tir. Davaya konu somut olayda meydana geldi i belirtilen zarar, proje dı nda (örne in bir ba ka ta nmaзда) veya projeye aykırı i görülmesinden de il, bizzatihi proje güzergahında yapılan i lerden kaynaklıdır. O halde davanın Rize l Özel daresi aleyhine açılan bu davada görevli yargı kolu idari yargıdır..."

III. LG L HUKUK

5. 2577 sayılı dari Yargılama Usulü Kanunu'nun " dari dava türleri ve idari yargı yetkisinin sınırı" ba lıklı 2. maddesi öyledir:

"1. (De i ik: 10/6/1994 - 4001/1 md.) dari dava türleri unlardır:

a) (ptal: Anayasa Mahkemesinin 21/9/1995 tarihli ve E:1995/27, K:1995/47 sayılı kararı ile; Yeniden Düzenleme: 8/6/2000-4577/5 md.) darî i lemler hakkında yetki, ekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları,

b) dari eylem ve i lemlerden dolayı ki isel hakları do rudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları

c) (De i ik: 18/12/1999-4492/6 md.) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz artla ma ve sözleşmelerinden do an uyu mazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyu mazlıklara ili kin davalar.

2. dari yargı yetkisi, idari eylem ve i lemlerin hukuka uygunlu unun denetimi ile sınırlıdır. dari mahkemeler; yerindelik denetimi yapamazlar, yürütme görevinin kanunlarda ve Cumhurba kanlı ı kararnamelerinde gösterilen ekil ve esaslara uygun olarak yerine getirilmesini kısıtlayacak, idari eylem ve i lem niteli inde veya idarenin takdir yetkisini kaldıracak biçimde yargı kararı veremezler."

IV. NCELEME VE GEREKÇE

A. İlk nceleme

6. Uyu mazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın ba kanlı nda, Üyeler ükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 20/09/2021 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, idari ve adli yargı yerleri arasında anılan Kanun'un 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyu mazlı ı do du u, idari ve adli yargı dosyalarının 15. maddede belirtilen yöntemine uygun olarak davacının istemi üzerine son görevsizlik kararını veren mahkemece Uyu mazlık Mahkemesine gönderildi i ve usule ili kin i lemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadı ı anla ıldı ndan görev uyu mazlı ının esasının incelenmesine oy birli i ile karar verildi.

B. Esasın ncelenmesi

7. Raportör-Hâkim Engin SEL MO LU'nun davanın çözümünde idari yargının görevli oldu u yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Ba savcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil brahim Ç FTÇ 'nin ve Danı tay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli oldu u yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gere i görü ülüp dü ünüldü:

8. Dava, davalı Rize l Özel daresi tarafından yaptırılan yaylalara ula ım için ye il yol projesi kapsamında yolların betonlanması ve ta duvar örülmesi i i sırasında davacı irket tarafından evvelce yer altına dö enen enerji nakil hattı kablolarına zarar verildi inden bahisle ve söz konusu zararın tazmini istemiyle açılmış tır.

9. darenin yürütmekle yükümlü bulundu u kamu hizmetine ili kin olarak uygulamaya koydu u plan ve projeye göre meydana getirdi i yol, kanal, baraj, su yolları, su ebekesi gibi tesislerin kurulması, i letilmesi ve bakımı sırasında ki ilere verdi i zararların tazmini istemiyle açılacak davaların görüm ve çözümünün, idari eylem ve i lemlerden dolayı ki isel hakları muhtel olanlar tarafından açılacak tam yargı davaları kapsamında yargısal denetim yapan idari yargı yerine ait oldu u; idarece herhangi bir ayni hakka müdahalede bulunuldu u; özel mülkiyete konu ta ınmaza kamula tırmasız el atıldı ı veya plan ve projeye aykırı i görüldü ü iddiasıyla açılacak müdahalenin men'i ve meydana gelen zararın tazmini davalarının ise, mülkiyete tecavüzün önlenmesine ve haksız fiillere ili kin özel hukuk hükümlerine göre adli yargı yerince çözümlenece i, yerle ik yargısal içtihatlarla kabul edilmi bulunmaktadır.

10. Bu sebeplerle açılan davanın, idarenin plan ve proje kapsamında yürütmekle yükümlü bulundu u kamu hizmetine ili kin olarak kurulmu bir i leme kar ı ya da bu nitelikteki i lem ve eyleminden do an zararların tazminine yönelik olarak 2577 sayılı dari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2/1. maddesinde belirtilen dava türlerinden olması nedenleriyle uyu mazlı ın idari yargı yerinde çözümlenmesi gerekti i sonucuna varılmış tır.

11. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Rize dare Mahkemesinin 13/03/2020 tarihli ve E.2020/185, K.2020/189 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmi tir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde DAR YARGI YER N N GÖREVL OLDU UNA,

B. Rize dare Mahkemesinin 13/03/2020 tarihli ve E.2020/185, K.2020/189 sayılı GÖREVS ZL K KARARININ KALDIRILMASINA,

20/09/2021 tarihinde, OY B RL LE KES N OLARAK karar verildi.

Ba kan
Celal Mümtaz
AKINCI

Üye
ükürü
BOZER

Üye
Mehmet
AKSU

Üye
Biol
SONER

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN